

PROGRAMUL OPERAȚIONAL
AJUTORAREA PERSOANELOR DEFAVORIZATE

PO AD

Octombrie 2014

1. IDENTIFICARE

Statul membru: ROMÂNIA

Numele Programului Operațional:

PROGRAMUL OPERAȚIONAL AJUTORAREA PERSOANELOR DEFAVORIZATE

PO AD

CCI: 2014RO05FMOP001

2. FORMULAREA PROGRAMULUI

Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate, numit în continuare PO AD este programul operațional care sprijină distribuirea de alimente și asistență materială de bază pentru persoanele cele mai defavorizate (menționat și ca OP I), la care se face referire în art.2(5) din Regulamentul (UE) nr. 223/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 Martie 2014 privind Fondul European de Ajutor Destinat celor mai Defavorizate Persoane.

2.1. Situația existentă

2.1.1. Identificarea tipurilor de dezavantaje materiale care vor fi abordate și justificarea selecției acestora

În prezent, 24,8% din totalul populației UE trăiește sub pragul sărăciei. Aproape 10% din europeni se confruntă cu *lipsuri materiale severe*, o mare parte dintre aceste persoane sunt femei și copii (*Eurostat*).

În România, în anul 2012, ponderea persoanelor amenințate de sărăcie sau excluziune socială era de 41,7%. Acest risc fiind reprezentativ pentru partea de populație afectată de unul sau mai multe din următoarele aspecte: (i) venitul sub pragul sărăciei (22,6%); (ii) traiul în condiții de severe privațiuni materiale (29,9%); (iii) traiul în gospodării cu o intensitate foarte scăzută a muncii (7,4%) (INS).

Conform datelor statistice, forma dominantă de sărăcie este *deprivarea materială severă*, ce caracterizează persoanele în vârstă de 18 ani și peste, care, datorită lipsei resurselor financiare, nu își pot permite un anumit standard de viață considerat decent. În România, 29,9% din totalul populației se confruntă cu lipsuri materiale severe, iar 23,6% dintre aceștia nu își pot permite printre altele să consume carne, peste sau proteine echivalente la fiecare două zile. Pentru anul 2013, datele preliminare furnizate de Eurostat, arată o ușoară reducere a populației totale care se confruntă cu lipsuri materiale severe, la 28,7 %, respectiv 22,2% care sunt afectați de lipsa alimentelor de bază.

Ponderea populației aptă de muncă aflată în sărăcie în România era de 40,2% în 2012, șomajul fiind principala cauză. În anul 2012, 41,7% dintre șomerii tineri aflați în grupa de vârstă între 18 și 24 de ani erau raportați ca fiind afectați de deprivare materială severă. (*Eurostat*). Lucrătorii pe cont propriu în agricultură au un risc de sărăcie mai ridicat chiar și față de cel al șomerilor.

În România 19% din populația angajată trăiește sub pragul riscului de sărăcie, comparativ cu 9,1% în UE28 (*Eurostat*). Acest tip de sărăcie depinde de numărul de copii, de existența unui singur părinte prost plătit sau a unui cuplu cu copii în care doar o persoană este angajată pe un salariu mic.

Persoanele vârstnice (65 ani și peste) sunt de asemenea afectați de fenomenul sărăciei (2012: 35,7%), printre altele, ca efect al salariilor relativ scăzute pe termen lung și al stagiului incomplet de contribuție la fondul de pensii. În anul 2012, 28,7 % dintre aceste persoane se aflau în stare de deprivare materială severă, iar pentru 2013 este previzionată o scădere până la 25,1% (*Eurostat*).

VMG reprezintă cel mai important mijloc de susținere a persoanelor lipsite de mecanismele necesare ieșirii din sărăcie și este reglementat de Legea 416/ 2001. În trimestrul I 2012 au beneficiat de VMG un număr de 196,7 mii familii. O pondere ridicată de beneficiari se regăsește și la nivelul categoriei de persoane cu dizabilități.

Deși VMG are un quantum scăzut, are un impact considerabil de reducere a sărăciei absolute în rândul beneficiarilor. Totuși, beneficiarii de VMG rămân printre cetățenii cu venituri extrem de scăzute, din rândul cărora aproape unul din trei trăiesc în sărăcie absolută chiar și după primirea ajutorului social.

Din datele Eurostat pentru anul 2012 rezultă că cele mai ridicate ponderi ale copiilor (0-17 ani) care trăiesc în sărăcie se află în România (52,2%). Rata ce a mai ridicată a sărăciei a fost înregistrată în familiile cu 3 și mai mulți copii (59,8%) și familiile monoparentale (39,8%), iar rata deprivării materiale severe de asemenea este ridicată în rândul copiilor (37,9%) (*INS*).

Asigurarea accesului copiilor săraci la educație este esențială în ruperea cercului sărăciei și promovarea unei incluziuni sociale reale. Principala cauză a abandonului școlar, identificată atât de școală cât și de familie este lipsa resurselor financiare. Mai mult decât atât, copiii care suferă de lipsuri materiale și mai ales de rechizite școlare, au rezultate slabe la învățătură, de aceea acest program va aborda situația acestora.

România are o rată scăzută de frecvență școlară în ciclul primar și secundar. Ne-înscrierea la școală este de 1,5-2% în cazul copiilor în vârstă de 8 ani și crește până la 5-6% în cazul copiilor în vârstă de 10 ani. (sursa: *INS*).

Principala cauză a abandonului școlar, identificat atât de școală cât și de familie este cea economică. Criza economică a făcut imposibil pentru multe familii să suporte costurile educației copiilor, mai ales în ciclurile superioare.

România se înscrie în **Strategia 2020** în domeniul luptei împotriva sărăciei și excluziunii. La data de 7 iulie 2010, Guvernul a aprobat valorile finale ale obiectivelor României pentru Strategia Europa 2020: rata de ocupare - 70%, investițiile în cercetare și dezvoltare - 2%, rata părăsirii timpurii a școlii - 11,3%. La capitolul promovarea incluziunii sociale, în special prin reducerea sărăciei, România și-a propus reducerea cu 580.000 a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială.

În conformitate cu Recomandările specifice de țară, în eforturile României de a reduce sărăcia, țara noastră va crește eficiența și eficacitatea transferurilor sociale, în special pentru copii și va continua reformele de asistență socială, întărind în același timp legăturile cu măsurile de activare. România va crește frecvența școlară și va reduce abandonul școlar printr-o abordare partenerială și un mecanism robust de monitorizare.

2.1.2. Indicarea tipurilor de dezavantaje materiale care vor fi acoperite de programul operațional.

Următoarele tipuri de dezavantaje materiale sunt reținute pentru POAD:

- (a) deprivare alimentară (lipsa alimentelor de bază);
- (b) precaritate materială de bază la copii (lipsa materialelor școlare).

2.2. Dezavantajele materiale abordate

Lipsa alimentelor de bază (P1)

2.2.1. Descriere

POAD va asigura va asigura achiziționarea, transportul, depozitarea și distribuția de **alimente de bază** pentru persoanele care fac parte din grupul țintă.

Identificarea alimentelor care vor fi distribuite cu sprijinul acestui program va fi făcută de specialiști pe baza consultării partenerilor și a societății civile. Hrana selectată va contribui la o alimentație echilibrată asigurată de varietatea și specificitatea alimentelor pentru teritoriul României, în conformitate cu art.5(13) din Regulamentul 223/2014.

Elementele de care se va ține seama în identificarea alimentelor vor fi: valori nutriționale, asigurarea unei diete echilibrate, posibilitatea de depozitare și transport în condiții de siguranță și igienă, disponibilitatea pe piață, calitatea produsului.

Lista indicativă cu alimente de bază stabilită la nivel național va conține următoarele produse: ulei, făină, mălai, paste făinoase, zahăr, conserve de carne.

Organizarea distribuției alimentelor de bază

Distribuirea alimentelor de bază în teritoriu se va realiza pe bază de **cupoane individuale**.

Cuponul individual este documentul prin care se va atesta calitatea de beneficiar al pachetului cu alimente de bază prin apartenența la o categorie a grupului țintă. Aceste cupoane nu au valoare financiară și vor fi prevăzute elemente de siguranță pentru a împiedica falsificarea acestora.

Cuponul este netransmisibil și va respecta regulile de vizibilitate în conformitate cu Regulamentul 223/2014. Cupoanele se eliberează anual și vor avea valabilitate restrânsă.

- Ministerul Muncii va furniza baza de date a persoanelor celor mai defavorizate, către Ministerul Fondurilor Europene (MFE)
- MFE va comanda cupoanele la Imprimeria Națională;
- Distribuirea cupoanelor către beneficiarii finali va fi realizată de furnizorul de servicii universal in domeniul serviciilor poștale desemnat în acest scop de către autoritatea de reglementare in domeniu.
- La ridicarea alimentelor, beneficiarii finali vor preda cupoanele reprezentantului organizației partener. După finalizarea distribuției, cupoanele vor fi returnate către MFE;

În anul 2014, distribuirea alimentelor se va face o singură dată, având în vedere data aprobării Regulamentului 223/2014 iar începând cu anul 2015, distribuirea alimentelor se va face **cel puțin de două ori pe an**.

Lanțul de distribuire al alimentelor:

- achiziționarea alimentelor se face de către beneficiar –MFE;
- transportul se realizează de către furnizorii de alimente la organizațiile partenere;
- depozitarea se realizează de către organizațiile partenere;
- distribuirea alimentelor către beneficiarii finali se va face la sediul organizațiilor partenere pe baza cupoanelor individuale. În cazul persoanelor care nu sunt deplasabile (ex: persoane cu dizabilități, persoane cu vârstă înaintată) alimentele vor fi distribuite de către organizația parteneră. Alimentele rămase neridicate de beneficiarii finali vor fi redistribuite altor persoane care aparțin grupului țintă.

Măsuri auxiliare

Ajutorul alimentară este un răspuns la nevoile primordiale ale persoanelor defavorizate. În același timp pentru a eficientiza ajutorul alimentară, distribuția de alimente va fi însoțită de măsuri auxiliare care să încurajeze inserția socială a acestor persoane.

Măsurile care vor fi aplicate sunt:

- Educație cu privire la asigurarea igienei corporale, precum și a locuinței proprii;
- Facilitatea accesului la serviciile medicale;
- Orientare către servicii sociale, furnizate de angajații serviciilor publice de asistență socială din primărie; Orientarea în vederea inserției profesionale, precum și sprijin în căutarea unui loc de muncă.

Alte măsuri care ar putea fi finanțate de la bugetul de stat sunt:

- Facilitarea accesului la servicii de consiliere juridică, efectuate de angajații primăriilor;
- Recomandări culinare și sfaturi privind echilibrul nutrițional.

Organizațiile partenere care livrează în mod direct alimente, vor întreprinde, ele însele sau în cooperare cu alte organizații, măsurile auxiliare. Măsurile expuse mai sus nu sunt exhaustive și vor fi livrate în funcție de nevoile individuale ale grupului țintă, și nu vor aduce atingere demnității persoanei.

2.2.2. Scheme naționale

PO AD completează politicile naționale sustenabile referitoare la reducerea sărăciei și excluziunii sociale care sunt implementate în România.

Din anul 2007 până în prezent România a beneficiat de același tip de program, adresat celor mai defavorizate persoane, și a fost finanțat din Fondul de garantare în agricultură – „Asigurarea unui surplus de alimente pentru cea mai săracă populație din Uniunea Europeană” (Provision of Surplus food for the poorest population of the European Union - **PEAD**). Ajutorul UE s-a concretizat în ajutor alimentară pentru aproximativ 2.500.000 persoane. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură a fost instituția care a asigurat managementul aceluia program.

În perioada 2007-2013, Uniunea Europeană a alocat României fonduri și bunuri din stocurile de intervenție însumând un total de aproximativ **260 milioane de Euro**. România a folosit 100% din fondurile alocate către PEAD.

Comparând PEAD cu actualul program FEAD, constatăm similaritatea dintre cele două programe. **Valoarea adăugată** pe care FEAD o aduce începând din acest an face referire la focusarea și creșterea ajutorului oferit persoanelor defavorizate, având în vedere sumele puse la dispoziție de FEAD și Guvernul României care sunt de 2 ori mai mari decât cele din PEAD, introducerea măsurilor auxiliare de incluziune socială și încurajarea frecvenței școlare prin introducerea ajutorului sub formă de rechizite, ceea ce indirect duce la incluziunea socială a copiilor.

„Banca de alimente”

Ca răspuns la criza economică, **Crucea Roșie** din România a demarat, în septembrie 2009, Proiectul Banca de alimente, scopul acestui proiect fiind sprijinirea cu alimente de bază a familiilor/persoanelor singure care nu-și pot procura prin forțele proprii necesarul zilnic de hrană, ceea ce pe termen lung poate produce grave dezechilibre în sănătatea fizică și psihică a acestora.

Banca de alimente a Crucii Roșii Române presupune colectarea de alimente greu perisabile, donate de populație, în cadrul magazinelor partenere, stocarea, sortarea și distribuția acestora către persoanele vulnerabile.

În prezent, *Banca de alimente* se funcționează în 33 de filiale de Cruce Roșie din București și din țară și are ca beneficiari peste **150.000 de persoane nevoiașe**.

”Laptele și cornul” (Ordonanța de Guvern 96/2000) - Este un program național de care beneficiază toți copiii preșcolari și școlari din ciclul primar și gimnazial care frecventează o formă de învățământ. Acest program a fost dezvoltat ca un instrument prin care este vizată reducerea inegalităților sociale, copiii fiind considerați o categorie vulnerabilă, cea mai expusă riscurilor sociale. Programul livrează alimente (un corn și o cutie de lapte) zilnic în toate școlile gimnaziale și grădinițele din România. Aproximativ **2 milioane** de copii beneficiază de acest program. Anual se alocă aproximativ **300 de milioane** de lei pentru implementarea acestui program

Precaritate materială de bază la copii (lipsa materialelor școlare) P2

2.2.1. Descriere

POAD va asigura achiziționarea, transportul, depozitarea și distribuția **rechizitelor școlare și ghiozdanelor** persoanelor care fac parte din grupul țintă.

Grupul țintă este reprezentat de copiii cei mai dezavantajați din învățământul de stat primar și gimnazial.

Componența listei de materiale școlare este stabilită de către Ministerul Educației Naționale după ce au fost identificate nevoile.

Elementele de care se va ține seama în identificarea rechizitelor și ghiozdanelor vor fi: necesitatea acestora precum și faptul că nu pun în pericol integritatea fizică a copilului.

Acordarea rechizitelor școlare se va face începând cu anul școlar 2015/2016.

Lanțul de distribuire:

- inspectoratele școlare vor achiziționa rechizitele școlare și ghiozdanele;
- operatorii economici transporta rechizitele până la depozitele puse la dispoziție de către inspectorate; școlile transportă rechizitele școlare la sediile lor;
- distribuirea către copii se va face la sediul școlilor; școlile vor asigura ca livrarea nu va pune destinatarul final într-o situație de stigmatizare.

2.2.2. Scheme naționale

„Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată în 2014”

În aplicarea legii de mai sus, bugetul de stat virează sume către bugetele locale pentru asigurarea măsurilor de protecție socială.

(1) Copiii și tinerii pentru care s-a stabilit o măsură de protecție specială, precum și mamele protejate în centre maternale au dreptul la hrană, îmbrăcăminte, încălțăminte, materiale igienico-sanitare, rechizite/manuale, jucării, transport, materiale cultural-sportive, precum și sume de bani pentru nevoi personale.

(2) Necesarul de îmbrăcăminte, încălțăminte, materiale igienico-sanitare, rechizite/manuale, jucării, materiale cultural-sportive se stabilește în funcție de vârsta și nevoile copilului, prin hotărâre a consiliului județean, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București sau, după caz, a organului de conducere al organismului privat acreditat.

Numărul de copii acoperiți de această lege este de aproximativ **40.000**, iar limita minimă de finanțare pentru toate drepturile enumerate de lege este în medie de **600 de lei/an/copil**.

“Bani de liceu” (Hotărârea de Guvern 1488/2004) Acest act normativ trasează metodologia de aplicare a programului care se adresează elevilor din licee și școli profesionale și care se află în întreținerea familiilor al căror venit brut lunar pe membru de familie este de maxim 150 de lei. De acest program au beneficiat **98.000 de elevi**, schema având o valoare anuală de aproximativ **17 milioane de lei**.

”Euro 200” (LEGE Nr. 269 din 16 iunie 2004 privind acordarea unui ajutor financiar în vederea stimulării achiziționării de calculatoare) – este un program național prin care se acordă ajutor financiar pentru achiziționarea unui calculator familiilor cu elevi și/sau studenți ai învățământului de stat sau particular acreditat, în vârstă de până la 26 de ani care provin din familii cu venituri brute lunare de maximum 150 lei pe membru de familie, plafonul de 150 lei indexându-se anual cu indicele de creștere a prețurilor de consum. Numărul total de beneficiari pentru anul 2014 este 15.794 persoane în valoare de aprox. 3.150.000 euro.

2.3. Altele

3. IMPLEMENTARE

3.1. Identificarea grupului țintă

Identificarea **grupului țintă** s-a făcut prin înființarea unor **grupuri de lucru** dedicate acestui subiect pe care MFE le-a inițiat cu instituții care fac politica publică în acest domeniu, respectiv

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice – Direcția Servicii sociale și Incluziune socială, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, Ministerul Educației Naționale.

Condițiile de eligibilitate a destinatarilor finali se stabilesc pe baza următorului mecanism național:

- A) Pentru deprivarea alimentară - P1(lipsa alimentelor de bază)
 - încadrarea persoanelor în condițiile Legii [nr. 416/2001](#) privind venitul minim garantat;
 - stabilirea unui prag maxim al veniturilor cumulate pentru persoanele la care nu se pot aplica prevederile Legii 416/2001, reprezentând aprox. 45% din salariul de bază minim brut pe țară);
- B) Pentru precaritate materială de bază la copii – P2 (lipsa materialelor școlare)
 - copiii înscriși în învățământul de stat, primar și gimnazial, care sunt în întreținerea familiilor al căror venit mediu net lunar pe membru de familie este de maximum 50% din salariul de bază minim brut pe țară, în conformitate cu Legea 126/2002;

Toate categoriile de persoane eligibile pentru deprivarea alimentară vor fi incluse în liste indicative, ce vor fi centralizate în baze de date la nivelul Ministerului Muncii. Baza de date va fi transmisă de Ministerul Muncii către Ministerul Fondurilor Europene și acesta va emite cupoanele individuale.

Categoriile de persoane eligibile pentru precaritatea materială de bază la copii vor fi, de asemenea pe liste indicative emise de inspectoratele școlare și acestea vor achiziționa bunurile materiale.

Toate organizațiile și instituțiile participante la acest proces vor respecta legislația relevantă în domeniul protecției datelor cu caracter personal. În acest sens, se va obține autorizarea pentru prelucrarea acestor date.

Punerea în aplicare a POAD va ține cont de principiile anti-discriminării și egalității dintre femei și bărbați, în baza legislației naționale în vigoare.

În acest sens, MFE – AM va emite instrucțiuni/ghid de implementare către organizațiile partenere.

3.2. Selectarea operațiunilor

Pentru implementarea POAD se vor selecta **trei tipuri de operațiuni**:

- A) Pentru deprivarea alimentară (lipsa alimentelor de bază)
 - **Achiziția** de alimente de bază;
 - și
 - **Distribuirea** alimentelor de bază, însoțită după caz de măsuri auxiliare;
- B) Pentru precaritate materială de bază la copii (lipsa materialelor școlare)
 - **Achiziția** de rechizite școlare și ghiozdane;
 - și

- **Distribuirea** rechizitelor școlare și ghiozdanelor;
- C) activități în domeniul **asistenței tehnice**.

O operațiune este eligibilă dacă este angajată și executată în perioada 1.12.2013 și 31.12.2023 și dacă se derulează pe teritoriul României.

Eligibilitatea operațiunii este determinată după tipul de operațiune.

Criteriile aplicabile pentru selectarea tuturor operațiunilor:

- operațiunea respectă regulile de eligibilitate stabilite prin articolul 22(3), articolul 23 (1), (5), (6), articolul 26 (2), (4);
- operațiunea respectă prevederile articolului 32 (3) (b), (d) și (e);
- operațiunea respectă principiile enunțate de articolul 5 (11), (12), (13) și (14), inclusiv respectarea legislației naționale privind achizițiile publice;

Criterii specifice tipului de operațiune:

- cantitățile și tipurile de produse achiziționate în cadrul operațiunii sunt în conformitate cu nevoile identificate;
- distribuirea către destinatarii finali se va efectua cu sprijinul organizațiilor partenere.

Activități în domeniul asistenței tehnice

Operațiunile de asistență tehnică vor avea în vedere respectarea art.27(4) din Regulamentul 223/2014 FEAD.

Beneficiarii operațiunilor vor fi organizațiile partenere implicate în derularea PO.

Operațiunile care vor fi finanțate din AT vor fi cele care:

- contribuie la eficiența și eficacitatea operaționalizării programului;
- contribuie la reducerea constrângerilor administrative în operaționalizare.

Operațiunile sprijinite de PO AD nu pot primi sprijin din nici un alt instrument finanțat de UE.

3.3. Selectarea organizațiilor partenere

Implementarea PO AD distinge **două** tipuri de organizații partenere: instituții publice și organizații non-guvernamentale.

În procesul de selecție a organizațiilor partenere se vor aplica următoarele **criterii de selecție**:

- 1) organizația se încadrează în următoarele tipuri de organizații:
 - instituții publice
 - ONG.
- 2) organizația are capacitatea administrativă, financiară și operațională pentru a asigura:
 - a) pentru alimente
 - depozitarea în condiții de siguranță și igienă a pachetelor cu alimente de bază;
 - distribuția pachetelor către destinatarii finali;
 - implementarea de măsuri auxiliare de către organizațiile partenere care livrează direct sau în cooperare alimentele;;
 - îndeplinirea cerințelor de informare, publicitate și monitorizare a operațiunilor;

- procesarea datelor cu caracter personal;
- acoperirea geografică.
- b) pentru rechizite și ghiozdane
 - depozitarea în condiții optime a rechizitelor școlare și ghiozdanelor;
 - îndeplinirea cerințelor de informare, publicitate și monitorizare a operațiunilor;
 - procesarea datelor cu caracter personal;
 - acoperirea geografică.

Criterii specifice pentru selectarea organizațiilor partenerie non-guvernamentale:

- să desfășoare activități non-profit realizate în beneficiul oamenilor dezavantajați;
- să beneficieze de experiența de a lucra cu autoritățile locale în activități de caritate;

Între beneficiar și organizațiile partenerie vor exista acorduri de parteneriat și/sau acte delegate pentru toate activitățile pe care le vor efectua în cadrul programului.

3.4. Complementaritatea cu Fondul Social European (FSE)

PO AD este în acord cu direcțiile strategice stabilite prin intermediul Strategiei Europa 2020 precum și cu prevederile Regulamentului UE nr. 223/2014, urmărind reducerea riscului de sărăcie și combaterea excluziunii sociale.

În România, conform Acordului de Parteneriat cu Comisia Europeană, intervențiile susținute prin Fondul Social European vor fi implementate prin Programul Operațional Capital Uman (PO CU), pentru Obiectivele tematice 8 – Promovarea ocupării durabile și de calitate și sprijinirea mobilității forței de muncă, 9 - Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare și 10 - Investiții în educație, formare, și formare profesională pentru dobândirea de competențe și în învățare pe tot parcursul vieții și Programul Operațional Capacitate Administrativă, pentru Obiectivul tematic 11 - Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă.

Având în vedere specificul celor două programe operaționale susținute prin FSE, măsurile de complementaritate vor viza doar PO CU.

Măsurile specifice FSE, operaționalizate în cadrul PO CU se vor realiza prin axa 3 din cadrul PO CU care va implementa măsuri de stimulare a ocupării, axa 4 care va implementa măsuri privind incluziunea socială, reducerea sărăciei și combaterea oricăror forme de discriminare și axa 6 referitoare la educație și competențe. În concordanță cu Recomandările Specifice de Țară 2014 privind reducerea sărăciei, precum și implementarea strategiilor relevante din domeniile vizate și a prevederilor AP 2014-2020, intervențiile din cadrul acestei axe își propun atingerea a două obiective specifice: *reducerea numărului persoanelor aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin implementarea de măsuri integrate, cu accent pe comunitățile marginalizate și creșterea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile care au depășit situația de vulnerabilitate.*

Intervențiile prevăzute contribuie la îndeplinirea obiectivului asumat în cadrul Strategiei Europa 2020 și PNR, acela de reducere cu 580.000 a numărului de persoane expuse riscului de sărăcie și excluziune socială până în 2020, față de 2008.

În vederea întreruperii cercului vicios al excluziunii sociale și sărăciei, se impune ca abordarea la nivel comunitar să fie integrată și orientată pe nevoile comunității. În acest sens, vor fi avute în vedere acțiuni combinate din domenii, precum *educație, ocupare, social, locuire și sănătate*.

Măsurile de PO AD vor fi, de asemenea, direcționate către indivizi, dar se vor limita la persoanele cele mai defavorizate. Nu vor fi implementate măsuri care vizează, de exemplu, creșterea șanselor de ocupare. Toate măsurile PO AD, inclusiv cele care vizează incluziunea socială, au ca scop eliminarea sărăciei manifestată prin lipsa posibilităților de asigurarea a unui nivel de bază de alimente și materiale. În acest sens, măsurile PO AD nu vor include activități în domeniul activării ocupaționale, acestea fiind rezervate PO CU.

Cu toate acestea, există un risc limitat de suprapunere datorită faptului că acțiunile de incluziune socială în cadrul PO AD sunt, de asemenea, îndreptate către combaterea excluziunii sociale a persoanelor, familiilor și grupurilor sociale vulnerabile. În acest sens, este necesară coordonarea între acțiunile susținute de cele două programe.

Coordonarea este asigurată, la nivel formal, prin asigurarea managementului celor două fonduri de către o singură Autoritate de Management, AM PO CU fiind AM și pentru PO AD, asigurându-se astfel un fundament solid pentru coordonarea activităților și evitarea eventualelor situații de dublă-finanțare.

De asemenea, operarea cu instrumente precum datele personale, cu respectarea prevederilor comunitare și naționale în domeniu, atât în cazul PO CU, cât și PO AD și utilizarea unui sistem unic electronic de monitorizare va reduce riscul de duplicare a intervențiilor finanțate din FSE și FEAD și facilitarea unui sistem de monitorizare eficient.

3.5. Sistemul instituțional

În conformitate cu **Art.7(4)(a) următoarele** instituțiile sunt desemnate pentru implementarea Fondului European de Ajutor pentru Persoanele cele mai Defavorizate

Autoritate de Management – Ministerul Fondurilor Europene (MFE), prin Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Capital Uman (FSE);

Autoritatea de Certificare și Plată (ACP) din cadrul Ministerului Finanțelor Publice
Aceași instituție este și organismul în conturile căruia CE va vărsa fondurile.

Autoritatea de Audit de pe lângă Curtea de Conturi (AA)

3.6. Monitorizare și evaluare

Autoritatea de Management va depune până în data de 30 iunie a fiecărui an un raport anual de implementare a PO AD pentru anul financiar anterior. Raportul final de implementare a PO AD va fi depus la Comisia Europeană până în data de 30 septembrie 2024.

În conformitate cu articolele 16 (1), 17(3) și 18 din Regulamentul 223/2014 vor fi efectuate evaluări ex-ante și intermediare pentru a evalua eficiența și eficacitatea PO AD, pentru a

îmbunătăți structura și calitatea implementării acestuia. Aceste evaluări vor fi executate de evaluatori independenți.

În 2017 și 2022, Autoritatea de Management va efectua un studiu asupra grupului țintă după un format adoptat de către Comisie.

Autoritatea de management va ține cont de principiile stabilite în Regulamentul 223/2014, art.5.

Aplicarea principiilor descrise la art.5 în pregătirea PO AD a fost asigurată prin procesul participativ al actorilor interesați la trasarea PO. În aceeași măsură, se va constitui un **grup de lucru** pentru monitorizarea implementării PO din care vor face parte toate instituțiile implicate în procesul de implementare.

Monitorizarea efectivă a modalității de implementare a programului se va baza pe datele colectate din teritoriu. Colectarea datelor din teritoriu va fi efectuată de organizațiile partenere. Datele colectate se vor transmite către MFE în format electronic. AM va monitoriza datele colectate la nivel național.

3.7. Asistență Tehnică

Reușita implementării PO AD va consta și în operaționalizarea sistemului de implementare a acestui program.

Beneficiarii acestei categorii de cheltuieli vor fi instituții publice care fac parte din sistemul de implementare și organizațiile partenere.

Lista indicativă a acțiunilor de asistență tehnică:

1. Întărirea capacității administrative a diferitelor autorități de a implementa acest program operațional:
 - Acoperirea costurilor de personal pentru a asigura implementarea adecvată a programului;
 - Îmbunătățirea calificării personalului implicat în implementarea PO AD;
 - Costuri de deplasare și cazare pentru personalul care participă la implementarea PO;
 - Costuri indirecte;
2. Implementarea și managementul implementării programului:
 - Achiziția de echipamente IT și de birotică, materiale consumabile și accesorii;
 - Acoperirea costurilor de operare a echipamentelor, achiziția de licențe și softuri, ca și servicii ITC pentru implementarea eficientă a programului;
 - Dezvoltarea și mentenanța sistemului IT care sprijină operarea PO AD;
 - Emiterea și distribuirea cupoanelor individuale;
 - Realizarea de proceduri de lucru pentru implementarea programului.
3. Vizibilitate, informare și comunicare
 - Campanii de informare;
 - Organizarea întâlnirilor, conferințelor, călătoriilor de studiu;

- Implementarea de activități de informare și promovare;
4. Control
 - Sprijinirea activității de control intern;
 - Verificări la fața locului;
 - Verificări de calitate a produselor oferite;
 5. Evaluare
 - Pregătirea de analize, studii, raportări, evaluări;
 - Costuri financiare ale procesului de evaluare;

La nivel de **organizații partenere** asistența tehnică va sprijini instruirea personalului (financiar, verificări), echipamente IT, de birotică, softuri pentru sistemul de monitorizare.

4. IMPLICAREA ACTORILOR INTERESAȚI

Pentru **stabilirea grupului țintă și pentru redactarea programului operațional** au avut loc întâlniri cu instituții publice din România care fac politica publică în domeniul persoanelor cele mai defavorizate și cu alte organizații care activează în domeniul social. Astfel, reprezentanții MFE au avut întâlniri succesive cu:

- Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice;
- Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă;
- Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție;
- Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (pentru pachetul de alimente distribuit) ;
- Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură (organizator al schemei anterioare PEAD);
- Asociația Națională a Pensionarilor din România (reprezentanți ai grupului țintă);
- Consiliile Județene (autorități locale);
- Asociația Comunelor din România (autorități locale-partener în implementare);
- Crucea Roșie (societate civilă);
- Asociația Ovidiu Ro (societate civilă).

În urma discuțiilor cu toți partenerii pentru implementarea FEAD, analizând toate propunerile acestora și făcând studiu de caz și simulări pentru fiecare propunere în parte, următoarele acțiuni au fost propuse a fi acceptate de MFE pentru a fi introduse în legislația care va guverna FEAD:

- Introducerea rechizitelor școlare pentru copiii defavorizați de vârstă școlară;
- Reducerea cantității de făină și creșterea substanțială a cantității de carne din cadrul pachetului cu alimente (propunere ACoR și APR);
- Introducerea unui prag de aprox. 45% din salariul de bază minim brut pe țară pentru șomerii indemnizați, pentru a avea o coerență a pragurilor de venit cumulat în cazul categoriilor eligibile (șomerii indemnizați și pensionarii).

Ținând cont de poziția actorilor interesați, implicarea acestora în trasarea programului înseamnă legitimitate sporită a deciziilor luate.

Ministerul Fondurilor Europene va înființa un Comitet de Coordonare care va sprijini AM în monitorizarea implementării PO AD. Din acest Comitet vor face parte Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Ministerul Educației Naționale, reprezentanți ai organizațiilor partenere care asigură distribuția în teritoriu a alimentelor și reprezentanți ai organizațiilor partenere care asigură distribuția rechizitelor școlare.

Acest Comitet se va reuni de două ori pe an pentru a susține buna funcționare a programului.

5. PLANIFICAREA FINANCIARĂ

FORMULAR FINANCIAR (SECȚIUNEA 5)

5.1. Planificarea financiară a Programului Operațional cu indicarea obligațiilor anuale ale Fondului și co-finanțarea națională corespondentă pentru PO AD (In Euro)

	TOTAL	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
FEAD (a)	441.013.044	59.321.527	60.507.958	61.718.117	62.952.479	64.211.529	65.495.759	66.805.675
Co-finanțare națională (b)*	77.825.831	10.468.505	10.677.875	10.891.432	11.109.261	11.331.446	11.558.075	11.789.237
Cheltuieli publice eligibile © = (a) + (b)	518.838.875	69.790.032	71.185.833	72.609.549	74.061.740	75.542.975	77.053.834	78.594.912
Rata de co-finanțare** (d) = (a)/(c)	0,85							

*Sumele reprezentând co-finanțarea națională au fost rotunjite în sus.

**Rata de co-finanțare care va fi rambursată este factorul (d)

5.2. Planificarea financiară care indică suma totală a resurselor financiare din PO AD pentru fiecare tip de acțiune acoperită de fond (in Euro)

Tip de acțiune	Cheltuiala publica
Total	518.838.875
Asistență tehnică	25.941.943
Costuri de implementare, din care	
Tip de acțiune 1(alimente)	465.896.932
Măsuri auxiliare	0
Tip de acțiune 2 (rechizite)	27.000.000
Măsuri auxiliare	0